

FJÄRRKYLA MELLAN LÄNSMUSEET OCH STADSBIBLIOTEKET

Schaktningsövervakning

RAÄ 51:1
Gävle stad
Gävle Kommun
Gästrikland
2016

Bo Ulfhielm

FJÄRRKYLA MELLAN LÄNSMUSEET OCH STADSbibliOTEKET

Schaktningsövervakning

RAÄ 51:1
Gävle stad
Gävle Kommun
Gästrikland
2016

Rapport 2018:01
Bo Ulfhielm

Länsmuseet Gävleborgs rapportserie

Rapportserien innefattar rapporter inom länsmuseets verksamhetsområden arkeologi, bebyggelsehistoria, byggnadsvård, kulturmiljövård, etnologi, konst- och kulturhistoria.

Du kan själv ladda hem rapporter i PDF-format från länsmuseets hemsida www.lansmuseetgavleborg.se

Rapporter, böcker och mycket annat kan Du köpa/beställa i länsmuseets butik butiken@xlm.se eller 026-65 56 35.

Utgivning och distribution:

Länsmuseet Gävleborg

Box 746, 801 28 Gävle

Tel 026-65 56 00

www.lansmuseetgavleborg.se

© Länsmuseet Gävleborg 2018

Omslagsbild: Vaggdocka. Foto: Tomas Jacobsson.

Staten har rätt att sprida dokumentationsmaterialet och rapporten enligt CC BY-licens. Lantmäteriverkets kartor omfattas ej av denna licens.

Allmänt kartmaterial från Lantmäteriverket. Medgivande MS2010/01366.

ISSN 0281-3181

Print: Länsmuseet Gävleborg

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	5
Bakgrund	5
Syfte.....	6
Metod.....	6
Topografi och fornlämningsmiljö.....	6
Resultat och tolkningar	9
Område 1. Läns museets tomt och Södra Centralgatan	9
Område 2. Schakt kring Stadsbiblioteket-Petrégatan	11
Fynd.....	14
Dateringar.....	14
Utvärdering.....	15
Förslag till vidare åtgärder.....	15
Referenser.....	16
Administrativa uppgifter.....	16
Bilaga 1. Sektioner och anläggningsbeskrivningar.....	17
Schakt 1	17
Schakt 2	18
Schakt 3	18
Schakt 4	19
Bilaga 2. Fyndlista	20

SAMMANFATTNING

Länsmuseet Gävleborg har på uppdrag av Gävle energi utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning för grävande av fjärrkyla i centrala Gävle. Åtgärden beslutades av Länsstyrelsen Gävleborg (Dnr 431-7749-15). Grävarbetena är en del i ett större pågående projekt för utbyggnad av fjärrkyla i centrala Gävle och Länsmuseet har i detta ärende haft flera schaktningsövervakningar i staden.

Schaktningsövervakningen syftade till att dokumentera fornlämningen för att tillvarata kunskap som bidrar till stadens historia samt är till nytta för kommande samhällsplanering.

Totalt kontrollerades 250 löpmeter fördelade på fyra schakt. Det grävda djupet varierade mellan 1,2 och 2,5 meter.

Bevarandegraden i schakten var mycket varierad. Nedgrävda kablar och rör låg relativt tätt och längre sammanhängande kulturlager var sällsynta. Men inom de flesta schakt fanns ändå *avsnitt* med bevarade kulturlager och en tydlig stratigrafi. I schakt 1 påträffades en stenläggningen som med säkerhet kan kopplas till den kullerstenslagda Spinnhusgränd som gick här med samma sträckning från den äldsta stadskartan kring 1600-talets mitt och fram till 1930-tal. I samma schakt påträffades två anläggningar som utgjort delar av byggnadsgrunder. I schakt 2 framkom kulturlager och en del av en grund. I Schakt 3 var flera sträckor med bevarade kulturlager och rester efter äldre vägbeläggning. I schakt 4, slutligen, var en nedgrävd bearbetad stock som ingått i en konstruktion nära stranden.

Fyndmaterialet bestod av keramik, porslin, ben och delar av kritpipor. Ett representativt urval har tillvaratagits och förvaras på Länsmuseet Gävleborg. En vaggdocka har lämnats till konservering (se omslagsbild). Flertalet av fynden kan dateras inom perioden 1700-tal till tidigt 1900-tal. I botten av schakt 2 framkom dock ett fynd som kan vara äldre; en mynningsbit till ett litet räfflat krus med blyglasyr på utsidan. Denna skulle kunna vara medeltida.

Två ¹⁴C-prover analyserades av Ångströmlaboratoriet i Uppsala och de gav likartade dateringar i spannet mellan början av 1500-talet till slutet av 1600-talet. Proverna togs från huggspån i det understa lagret, nära den opåverkade leran/silten. Sådana lager har vid andra undersökningar tolkats som den äldsta fasen och skall ha uppkommit då de första husen byggdes, varvid träavfallet bildade ett utjämnande och fuktsugande skikt.

BAKGRUND

Länsmuseet Gävleborg har på uppdrag av Gävle energi utfört en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning för grävande av fjärrkyla i centrala Gävle. Totalt upptogs fyra schakt med en sammanlagd längd av 240 meter. Samtliga schakt låg inom fornlämning 51:1 Gävle stad, vilket är det avgränsade område i Gävle där äldre stadslager kan förväntas förekomma.

Åtgärden beslutades av Länsstyrelsen Gävleborg (Dnr 431-7749-15) och arbetet utfördes vid sju tillfällen under augusti, september och oktober 2016. Fältpersonal var Bo Ulfhielm och Maria Björck, Länsmuseet Gävleborg.

Grävarbetena är en del i ett större pågående projekt för utbyggnad av fjärrkyla i centrala Gävle och Länsmuseet har i detta ärende haft schaktningsövervakningar i bland annat Rådhusgatan, Kyrkogatan och Ruddammsgatan, vilka avrapporterats tidigare (Altner och Ulfhielm 2015, Ulfhielm 2016)

SYFTE

Schaktningsövervakningen syftade till att dokumentera fornlämningen för att tillvarata kunskap som bidrar till stadens historia samt är till nytta för kommande samhällsplanering. Förundersökningen skulle klargöra:

- Fornlämningens utbredning inom schaktet
- Bedömning av kulturlagrets omfattning, karaktär och bevarandegrad
- Preliminär datering
- Preliminär tolkning

METOD

Undersökningen har skett genom kontinuerlig schaktningsövervakning. Kontrollerade schakt mättes in med RTK- GPS. Anläggningar och byggnads-konstruktioner rensades fram för hand. Sektioner dokumenterades med ritning och digitala fotografier.

Kulturlager och anläggningar som bedömdes vara yngre än 1800-talets mitt dokumenterades översiktligt. Av fyndmaterialet tillvaratogs ett representativt urval från anläggningar och äldre kulturlager. Prov till ^{14}C -dateringar har tagits på lager där det bedömts vara relevant och kan tillföra kunskap.

Bild 2. Schaktgrävning för fjärrkyla på Läns museets tomt (schakt 1). Foto: Maria Björck.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Den aktuella etappen löper söder om Gävleån i ett område som endast i liten utsträckning tidigare berörts av arkeologiska undersökningar. Från de äldsta stadskartorna och fram till 1950-talet var hela området kvarterslagt med tomter som gick ända ned mot ån. Tomterna avdelades av mindre gränder som löpte vinkelrätt mot vattnet. Först på 1800-talet tillkom Södra Strandgatan som följer ån parallellt. Större förändringar i området inträffade dock inte förrän i mitten av 1900-talet då nuvarande polishus, länsmuseum och bibliotek byggdes och delar

av den småskaliga karaktären försvann. Omdaning var en del i den så kallade Södersaneringen. Planer fanns på ännu mer omfattande rivningar, men dessa planer stoppades och kvar blev den nu skyddade remsa som utgör Gamla Gävle, där man får en bild av hur hela området tidigare gestaltade sig.

Följande arkeologiska undersökningar har gjorts inom området:

Vid en undersökning på museitomten år 1999 påträffades en stenläggningen efter den Spinnhusgränd (Olsson 2002) som delvis sammanföll med det nu aktuella schaktet. Samma år kontrollerades på andra sidan museitomten ett ledningsschakt där bland annat kulturlager och en stenmur framträdde under cirka en meter tjocka fyllnadsmassor (Olsson 1999).

Vid Islandskällan undersökte Riksantikvarieämbetet år 1986 en mindre yta där bland annat ett träflislager dokumenterades. Merparten av fynden kunde dateras till 1700-tal och senare (Broberg 1986). Intill platsen utfördes även en schaktningskontroll år 1994 där bland annat pålningar m.m. framträdde, dateringen var 1600-1800-tal. Dessutom finns en uppgift om äldre fynd av kritpipor och keramik ungefär här, närmare information om detta fynd har dock inte gått att få fram (Aagård 1984).

Bild 3. Rektifierade stadskarta från 1600-talet med aktuella schakt inlagda.

Bild 4. Äldre bebyggelse rivs mellan museet och polisstationen. Läns museet Gävleborg bildarkiv Neg nr A 47.

RESULTAT OCH TOLKNINGAR

Totalt kontrollerades 240 löpmeter fördelade på fyra schakt. Det grävda djupet varierade mellan 1,2 och 2,5 meter. Höjden över havet i gatunivå är idag 2,8–5,2 meter.

Resultatet av schaktningsövervakningen presenteras nedan uppdelat på två områden: Schakt kring Läns museets tomt samt schakt i och kring Stadsbiblioteket /Petrégatan.

Område 1. Läns museets tomt och Södra Centralgatan

Ett sammanhängande schakt drogs från baksidan av museibygnaden genom gräsmattan ut i Södra Centralgatan vid polisstationen och därifrån ned till Södra Strandgatan. I sektion framträdde flera anläggningar. Ett problem var att ungefär samma sträcka grävts tidigare, men med smalare schakt (Olsson 2002), varför en del anläggningar inte framträdde lika tydligt i plan som i sektion.

Bild 5. Husgrund och kullerstenslagd gränd rensas fram i sektionsväggen. Foto: Maria Björck.

I den södra delen framkom på 0,5–0,7 meters djup under torven en stenläggning (A1). Denna var totalt 3,5 meter bred och med något välvd profil. Stenläggningen kan med säkerhet kopplas till den kullerstenslagda "Spinnhusgränd" som gick här med samma sträckning från den äldsta stadskartan kring 1600-talets mitt och fram till 1930-tal. Under stenläggningen var två lager med vad som tolkades som äldre vägbeläggningar.

I västra kanten av anläggningen vidtog en stenkonstruktion (A2) med inslag av tegel, som sannolikt utgjort en raserad byggnadsgrund. Anläggningen kunde följas cirka fyra meter västerut där den var avgrävd för grunden till museibygnaden. Vid rensning av sektionsväggen framkom keramik, porslin och glas från 1800-tal.

Ett stycke längre österut framkom ytterligare en förmodad husgrund (A3). Denna utgjordes av en större sten i norra schaktväggen och på motsatt sida ett område med kulturlager, sten och tegel. Inom området revs flera äldre byggnader när museibygnaden uppfördes på 1930-talet (se bild 4).

I Södra Centralgatan iaktogs inga orörda kulturlager utan enbart fyllnadsmassor. Däremot framkom i det östra schaktet i Södra Strandgatan (schakt 2) en förhållandevis ostörd följd av kulturlager. Under fyllnadsmassorna var överst ett

kulturlager med inslag av raseringsmassor samt en anläggning med grundstenar och trä (A4). Här fanns också ett rikligt fyndmaterial med viss kronologiskt spridning; porslin från 1800-talets slut, keramik av yngre rödgods samt en del av ett huvud till en kritpipa. Det yngsta daterbara föremålet var ett kopparmynt med Oscar II monogram, fem örepräglat mellan åren 1873 och 1907.

Bild 6. Sektion mot Södra Strandgatan. Anläggning 4. Foto: Bo Ulfhielm.

Under detta framkom ett ljust kulturlager med sand huggspån och trä. Även här framkom en hel del fynd: obrända ben, keramik och ballastflinta. Vid grävning i plan i botten framkom en skärva till ett litet blyglaserat krus i äldre stengods. I botten var också enstaka smala pinnar som stuckits ned i leran/siltan.

Vid korsningen Södra Strandgatan/Rettigsgatan upptogs ett mindre schakt (4), 8×3,5 meter stort och 2,2 meter djupt. Under asfalt och bärlager framträdde i norra profilväggen ett 0,4 meter tjockt ljust lager fyllands/raseringsmassor med sand, spån och tegel. I botten av detta var en två meter lång stock med huggna urtag på ovansidan. Stocken var något nedgrävd i det underliggande lerlagret och avgrävd i öster. Inga daterande fynd påträffades. Troligen utgör stocken en konstruktionsdetalj i en timmerkonstruktion. Timrade *hus* lades dock vanligen inte direkt på lera som här. Urtagens placering gör det också att troligt att stocken varit något annat än en del i en byggnadsgrund.

Bild 7. Schakt 4 med timmerstock. Foto: Maria Björck.

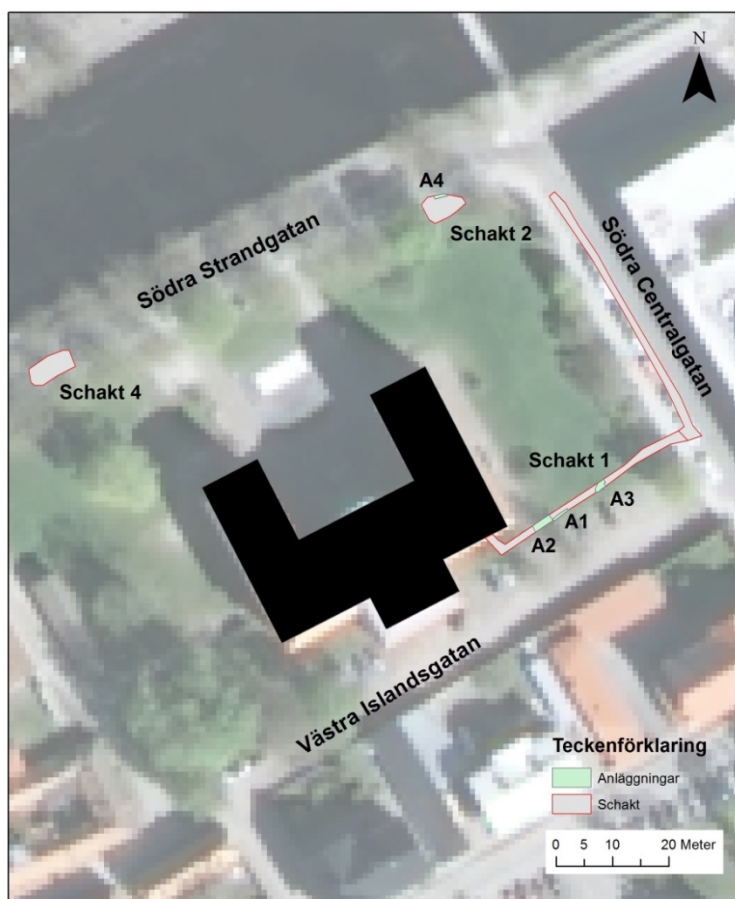

Bild 8. Schakten kring Läns museets tomt. Ortofoto Lantmäteriet.

Område 2. Schakt kring Stadsbiblioteket-Petrégatan

Ett längre sammanhängande schakt började på Södra Strandgatan och gick längs Petregatan upp till Islandskällan, därefter ett stycke längs Västra Islandsgatan där det vek av och anslöt till biblioteksbyggnaden. I de norra delarna fanns inga bevarade kulturlager men vid korsningen Petregatan/Västra Islandsgatan framkom partier med mörka kulturlager. Dessa var avbrutna av moderna schaktgrävningar. Inga tydliga anläggningar eller konstruktioner kunde påvisas, däremot var bevarat trävirke och en del fynd, däribland flera skaft till kritpipor.

Liksom i schakt 2 var i botten ett lager flis och huggspån. Denna yta har inte haft någon bebyggelse enligt de rektifierade historiska kartorna utan har utgjort en öppen yta vid vägkorsningen intill Islandskällan.

Bild 9. Kulturlager vid Islandskällan (Korsningen Västra Islandsgatan och Rettigsgatan). Foto: Bo Ulfhielm.

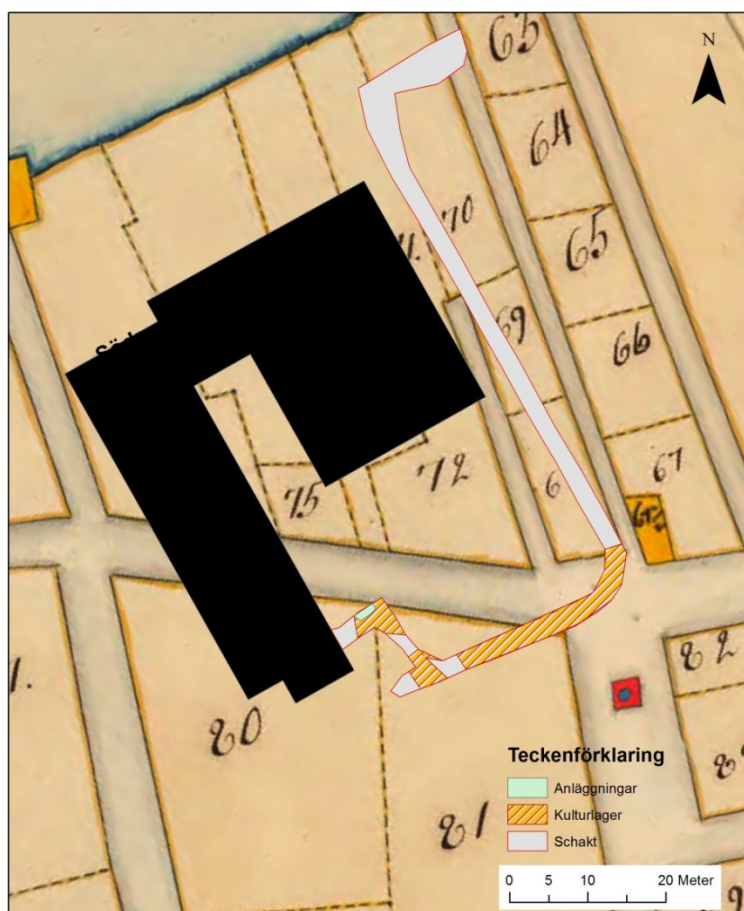

Bild 10. Det aktuella schaktet och kulturlagren i förhållande till 1742 års stadskarta).

I övrigt framkom i gatan mellan Islandskällan och biblioteket spår efter äldre vägbeläggningar, bland annat kullersten. I botten var mörk kulturpåverkat lager men inga tydliga anläggningar. Vid anslutningen till biblioteksbyggnaden framkom en tegelkonstruktion, möjligen ett fundament till en spis. Intill var raseringsmassor med hög andel tegel. Här framkom dock inga äldre fynd än sent 1800-tal och ytan dokumenterades endast översiktligt. In på 1960-talet stod bebyggelse på platsen.

Bild 11. Tegelfundament vid biblioteksbyggnaden. Foto: Bo Ulfhielm.

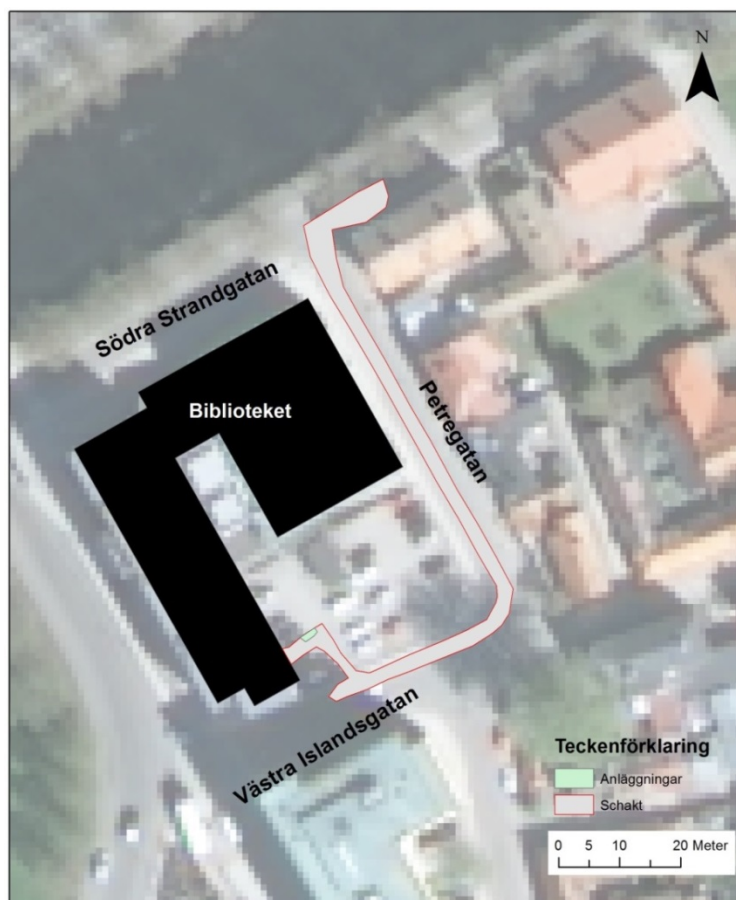

Bild 12. Schakten kring stadsbiblioteket. Ortofoto, Lantmäteriet.

Fynd

Vid undersökningen tillvaratogs ett representativt urval från de olika schakten och lagren. Totalt registrerades cirka 40 fynd fördelade på 22 poster (se fyndlista bilaga 2). Merparten utgjordes av keramik av typen yngre rödgods och porslin. I övrigt framkom bland annat delar till kritpipor och ballastflinta. Lite ovanligare fynd var en del av en barnsko i läder samt en vaggdocka i tennplåt (se omslagsbild). Dockan är en barnleksaker som suttit i en träställning. Både fynden gjordes i schakt 2. Vaggdockan har lämnats in för konservering.

Fyndmaterialet kan dateras inom perioden 1700-tal till tidigt 1900-tal. I botten av schakt 2 framkom dock ett fynd som kan vara äldre; en mynningsbit till ett litet räfflat krus med grönaktig blyglasyr på utsidan (bild 14).

Bild 13. Keramik, yngre rödgods (Fnr 3). Foto: Tomas Jacobsson.

Bild 14. Mynningsbit till ett litet krus i äldre vitgods? (Fnr 19) med utvändig blyglasyr. Foto: Tomas Jacobsson.

Dateringar

Två träprover skickades in för datering. En från understa flislagret på Södra Strandgatan och det andra från det understa lagret på Petrégatan. Proverna vedartsanalyserades först på Vedlab i Glava, och det kunde konstateras att båda proverna utgjordes av gran.

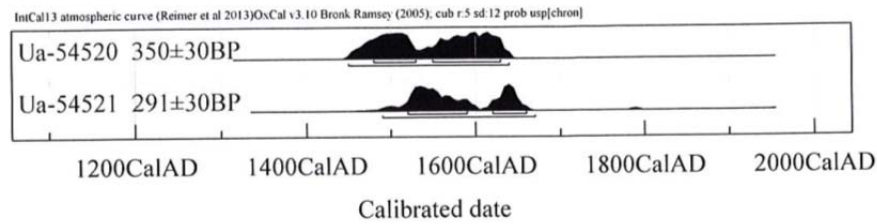

Bild 15 Kalibrerade ^{14}C dateringar.

^{14}C -proverna analyserades av Ångströmlaboratoriet i Uppsala och de gav likartade dateringar i spannet mellan början av 1500-talet till slutet av 1600-talet. Den lilla tidsskillnaden som fanns mellan proven skulle kunna förklaras av olika egenålder i det analyserade trämaterialiet.

Proverna togs från huggspån i det understa kulturpåverkade lagret, närmast den naturliga leran. Sådana flis- och huggspånslager har vid andra stadsundersökningar tolkats som den äldsta fasen och skall ha uppkommit då de första husen byggdes, varvid träavfallet bildade ett utjämnande och fuktsugande skikt.

En intressant fråga är alltså om de samstämmiga dateringarna också representerar bebyggelsens tillkomst i detta område. På Gävles äldsta stadskarta från omkring 1640 redovisas bebyggelse i området. Den måste alltså ha etablerats före det datumet. Bägge dateringarna har en bakre gräns kring år 1500. Det är därför inte otänkbart att bebyggelsen i detta område tillkommit mellan cirka 1500 och 1640. Det skulle i så fall innebära att det medeltida Gävle inte sträckte sig hit. Vi vet från andra källor att 1500-talet var en expansiv period i stadens historia med omfattande utrikeshandel och med ensamrätt på strömmingsfisket längs norrlandskusten (Karlström 1974:29ff).

UTVÄRDERING

Liksom vid tidigare schaktgrävningar i staden, som dragits över lite längre sträckor, var bevarandegraden mycket varierad. Nedgrävda kablar och rör låg relativt tätt och längre sammanhängande kulturlager var sällsynta. Men inom de flesta schakt fanns ändå *avsnitt* med bevarade kulturlager och en tydlig stratigrafi. Det har dock visat sig svårt att tillvarata kunskap från sådana smala schakt som genomkorsas av tidigare ledningsdragningar. Att skapa sammanhang för konstruktioner och lager som blottläggs inom så små ytor är problematiskt. Ett förslag är att i fortsättningen satsa mer på naturvetenskapliga analyser vid den här typen av arbeten, dels för att tidsfästa kulturlager och anläggningar, dels för att med makrofossil och andra metoder försöka identifiera de verksamheter som bedrivits på platsen.

Det hade till exempel varit intressant att datera Spinnhusgränds tillkomst genom att mer aktivt leta fram daterbart material i lagren under stenläggningen.

FÖRSLAG TILL VIDARE ÅTGÄRDER

Inga ytterligare arkeologiska insatser är nödvändiga inom de områden som schaktats inom denna etapp.

REFERENSER

Tryckta källor

- Aagård, G-B. 1984. *Gävle. Medeltidsstaden 62*. Riksantikvarieämbetet.
- Altner, A och Ulfhielm, B. 2015. *Fjärrkyla etapp 1 och 2*. Rapport Länsmuseum Gävleborg 2015:04.
- Broberg, A. 1986. *Kvarteret Islandskällan*. RAÄ UV Rapport.
- Karlström, T. 1974. *Gävle stadsbild. Bebyggelsehistoria och samhällsutveckling till 1900-talets början*. Gävle
- Olsson, R. 1999. 2002. *Spinnhusgränd*. Slutredovisning Länsmuseum Gävleborg (2002 Dnr 418/320)
- Olsson, R. 1999. *Kvarteret Södra varvet. Arkeologisk utredning på Länsmuseets tomt*. Länsmuseum Gävleborg. Slutredovisning Dnr 1840/320.
- Sandberg, B. 1994. *Schakt i Petregatan. Antikvarisk dokumentation vid förnyelse av VA-ledningar*. RAÄ 51, Gävle stad. Länsmuseum Gävleborg. Slutredovisning Dnr 1864/320
- Ulfhielm, B. 2005. *Det äldsta Gävle*. Rapport Länsmuseum Gävleborg 2009:01.
- Ulfhielm, B 2016. *Fjärrkyla 2015*. Rapport Länsmuseum Gävleborg 2009:01

Otryckta källor

- Vedlab rapport 1669. Vedartsanalyser på material från Gästrikland, Gävle 51:1. Erik Danielsson.

Arkiv

Lantmäteristyrelsens arkiv

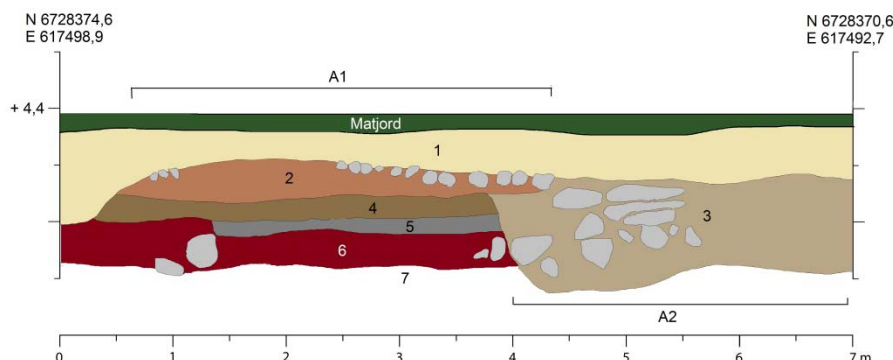
- Akt V 14-1:3 Grundritning Gävle stad år 1741 av Lars Lindenberg.
- Akt V 14-1:15 Karta Gävle stad 1810.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

- Länsstyrelsens dnr: 431-7749-15
- Uppdragsgivare: Gävle Energi
- Undersökningstid: 2016-08-22 – 2016-10-07
- Arkeologtimmar: 32 timmar
- Projektledare Länsmuseum Gävleborg: Bo Ulfhielm
- Personal: Bo Ulfhielm och Maria Björck.
- Fastighet: Söder 2:3, Söder 100:1 m.fl.
- Socken: Gävle
- Kommun: Gävle
- Koordinatsystem: Sweref 99 TM
- Höjdsystem: RH 2000
- Undersökt area: 360 kvadratmeter
- Dokumentationshandlingar som förvaras i Länsmuseum Gävleborgs arkiv:
- Fältanteckningar och sektionsritningar samt digitala fotografier
- Fynd: Från undersökningen tillvaratogs fynd enligt lista i bilaga 2. GM 42286.

BILAGA 1. SEKTIONER OCH ANLÄGGNINGSBESKRIVNINGAR

Schakt 1

Sektionsbeskrivning

Under matjordsskiktet var följande lager:

1. Ljust påfört lager med hög andel sand, ställvis med inslag av raseringsmassor.
2. Ljust gråbrunt mylligt kulturlager
3. Kulturlager med raseringsmassor innehållande bland annat tegel, kakel och trä.
4. Mörkt brunt kulturlager
5. Påfört ler/silt-lager
6. Kulturpåverkat mörkt lager med inslag av kol
7. Opåverkad lera/silt

Anläggning 1

Kullerstensläggning och kulturlager efter gränd. Totalt 3,6 meter lång och 0,6 meter tjock. Stenar saknades i de centrala och högst belägna delarna där de troligen skalats bort i ett tidigare grävt schakt. Under kullerstensläggningen var två på varandra följande kulturlager, tydligt åtskilda genom olika färgnyanser. Under dessa var ett lager lera/silt.

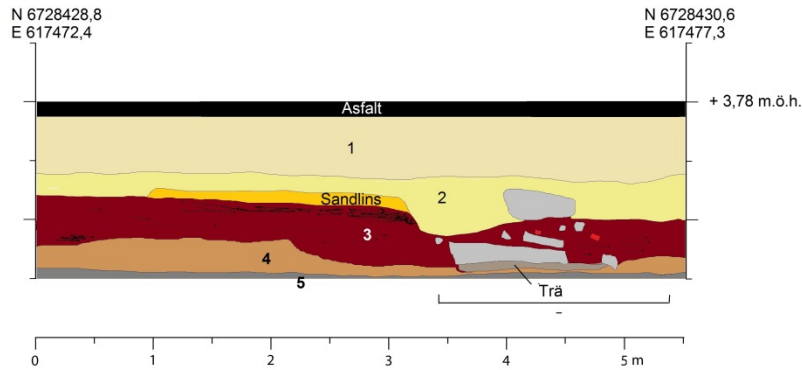
Anläggning 2

Del av husgrund. 3 meter lång och 0,8–1 meter tjock. I öster var en 1 meter bredstensyll av natursten. Anläggningen i övrigt utgjordes av ett kulturlager med raseringsmassor innehållande bland annat trä, tegel och kakel. Bland fynden var två skaft till kritpipor samt en bit porslin med blå dekor.

Anläggning 3

Del av grund. Inom en 3 meter lång sträcka i schaktet var en större sten samt kulturlager. I södra schaktväggen var tegel kol och mindre stenar. Anläggningen grävdes inte i botten.

Schakt 2

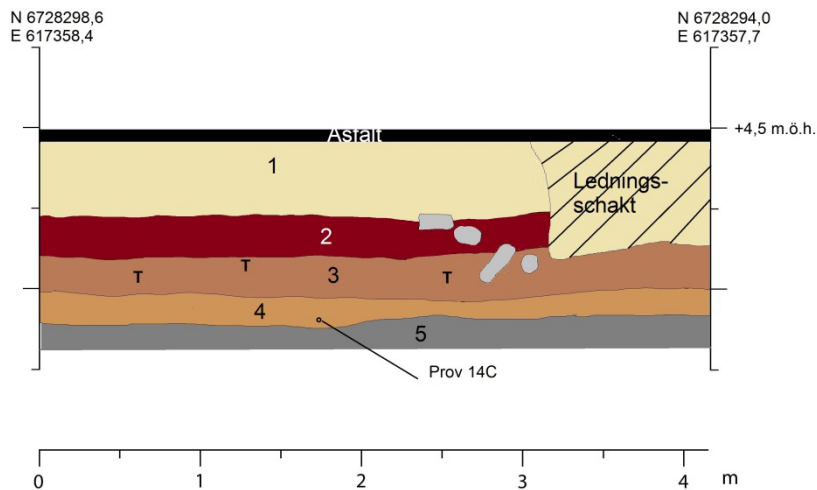
Sektionsbeskrivning

1. Bärlager av grus, sand och sten.
2. Ljusa fyllnadsmassor
3. Mörkt kulturlager med inslag av raseringsmassor innehållande kol, tegel och trä.
4. Sandigt kulturpåverkat lager med inslag av huggspån, trä och ris.
5. Lera/silt.

Anläggning 4

Del av grund? Längs en 2 meter lång sträcka i sektionen är en anläggning i form av huggen sten samt rikligt med kol och tegel. I västra delen är i botten en träplanka på vilken en större flat sten vilar, vilket möjligen utgör del av en stensyll. I anläggningen var också rikligt med fynd av keramik, porslin, m.m. Merparten av fynden kan dateras till 1800-tal.

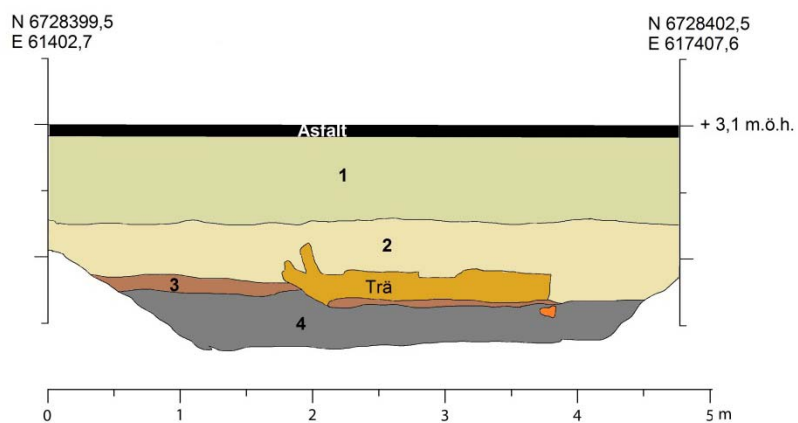
Schakt 3

Sektionsbeskrivning

1. Bärlager av sand, grus och sten
2. Mörkbrunt kulturlager
3. Ljusare kulturlager med inslag av sand och tegel
4. Mylligt lager med träflis, huggspån och ris
5. Lera/silt

Schakt 4

Sektionsbeskrivning

1. Bärager med grus, sand och sten.
2. Fyllnads- och raseringsmassor med sand, spån och tegel.
3. Ljusbrun lera/silt
4. Grå lera

BILAGA 2. FYNDLISTA

F	Sakord	Typ/del	Material	Typ	Antal	Fragm	Längd mm	Br/tj mm	Vikt g	Schakt	Anl/lager	Anm
1												Utgår, kasserat
2												Utgår, kasserat
3	Kärl	Kruka	Keramik	Yngre rödgoods	4?	4			114	2	3	BII:4
4	Skodon	Barnsko	Läder	-	1	1	140	50	35	2	3	
5	Kärl	Fat	Keramik	Flintgoods	1	3			61	2	3	Gustavsberg Willow 1880
6	Mynt	5 öre	Cu-leg	Brons	1	1		27	6,6	2	3	1873–1907, urspr vikt 8g
7	Vaggdocka		Tenn	-	1	1				2	3	
8	Kärl	Fat	Keramik	Fajans	1	1	89	50	59	2	3	Botten, vit
9	Kärl	Fat	Keramik	Fajans	5	5		35		2	3	Vit, med linjedekor
10	Kritpipa	Huvud	Lera	Piplera	1	1	32	25	6,6	2	3	Del av piphuvud
11	Kärl	Kruka?	Keramik		1	1	60	30	14	2	3	Brun glasyr
12	Kärl	Fat	Keramik	Fajans	1	1	30	20	30	1	3	Blå dekor
13	Kritpipa	Skaft	Lera	Piplera	2	2			4	1	3	
14	Ballast	-	Flinta	-	-	3			83	2	4	Gulbeige, grå
15	Kärl	Fat	Keramik	Yngre rödgoods	1	1	50	30	14	2	4	BII:4
16	Kärl	Kruka	Keramik	Rödgoods	1	1	47	29	6	2	4	Tunt gods, räfflad utsida
17	Kärl	Fat	Keramik	Rödgoods	1	1	52	52	24	2	4	Brunglaserat
18	Kärl	Tallrik?	Keramik	Fajans	1	1	20	17	3	2	4	Blåprickig dekor
19	Kärl	Krus	Keramik	Äldre vitgoods	1	1	30	16	4	2	5	Litet krus, räfflad utsida
20	Kritpipa	Skaft	Lera	Piplera	2	2			6	3	3	
21	Ben	Djurben	Ben	Obrända	3				78	3	3	En käke med tand kvar
22	Kärl	Kruka?	Keramik		1	1	60	40	26	3	3	Öra

LÄNSMUSEET GÄVLEBORG, BOX 746, 801 28 GÄVLE. TEL 026-65 56 00. WWW.LANSMUSEETGAVLEBORG.SE
BESÖKSADRESS: SÖDRA STRANDGATAN 20, GÄVLE